

KFW

Виклики та пріоритети в сфері дошкільної освіти, зумовлені реформою

м. Київ – 19.08.2026

Експертка Платформи
«Дитинство»
Людмила МОЗГОВА

Виклик № 1. Перебудова мережі закладів дошкільної освіти.

- ☐ відповідність кількості місць реальній демографічній ситуації;
- ☐ подолання черг там, де є дефіцит місць;
- ☐ вирішення проблеми малокомплектних і фактично незатребуваних закладів;
- ☐ пошук альтернатив традиційному «садку на 100–200 дітей» — малі групи, центри розвитку дитини, центри педагогічного партнерства, сімейні садки, мобільні дитячі садки, корпоративні та приватні форми;
- ☐ недопущення оптимізації мережі лише з метою економії коштів – насамперед інтереси дітей.

У громади має бути відповідь на чотири запитання:

1. Скільки дітей буде потребувати дошкільної освіти через 3–5 років?
2. Яка форма дошкільної освіти буде оптимальною для різних населених пунктів і категорій дітей?
3. Яку якість і безпеку отримає дитина після зміни мережі?
4. Чи доцільно утримувати великі садки?

Виклик № 2. Забезпечення реальної доступності.

Доступність тепер має розглядатися не лише як наявність місця в садочку, а як можливість дитини отримувати дошкільну освіту незалежно від:

- ☐ місця проживання;
- ☐ стану здоров'я;
- ☐ особливих освітніх потреб;
- ☐ соціального статусу.

У громади має бути відповідь на п'ять запитань:

1. Чи наявні місця для дітей, особливо у населених пунктах із дефіцитом?
2. Чи задовольняють потреби дітей наявні форми дошкільної освіти?
3. Яким є % охоплення дітей дошкільною освітою?
4. Яка кількість дітей у черзі?
5. Яка середня відстань до ЗДО?

Виклик № 3. Безпека в умовах війни

- ☐ укриття та можливість безпечного перебування дітей;
- ☐ цивільний захист;
- ☐ психологічна безпека;
- ☐ безпечне освітнє середовище;
- ☐ забезпечення безперервності освітнього процесу.

У громади має бути відповідь на чотири запитання:

1. Чи достатньо укриттів і чи покривають вони потреби всіх дітей у безпеці?
2. Що потрібно зробити, щоб забезпечити доступність, цивільний захист, психологічну підтримку дітей та працівників ЗДО?
3. Яким є % ЗДО з укриттями?
4. Якою є кількість дітей, які можуть навчатися очно?

Виклик № 4. Кадровий дефіцит

- ❑ Одна з найбільших проблем — не лише кількість педагогів, а їхня мотивація, професійний розвиток і готовність працювати за новими підходами. Реформа передбачає більшу професійну автономію педагогів, але це потребує відповідної підготовки та ресурсів, а також відповідної оплати праці та матеріально-технічного забезпечення.
- ❑ Вирішення питань заповнення вакансій.

У громади має бути відповідь на п'ять запитань:

1. Чи здійснюється аналіз кадрової потреби?
2. Якими є стимули для залучення й утримання педагогів?
3. Яка кількість вакансій?
4. Чи наявна в ЗДО плинність кадрів?
5. Яким є середній вік педагогів?
6. Яка кількість педагогів на 100 дітей?
7. Чи забезпечено в громаді підвищення кваліфікації педагогічних працівників (наявність планів, % навчених)?

Виклик № 5. Перехід від «нагляду» до автономії

- ❑ Заклади отримують більше академічної, кадрової, організаційної та фінансової автономії. Для засновника це означає необхідність змінювати стиль управління: не керувати кожним процесом у садочку, а створювати умови, визначати результати й контролювати якість.

У громади має бути відповідь на п'ять запитань:

1. Яку автономію має ЗДО: реальну чи фіктивну (розмежувати функції засновника і закладу)?
2. Чи педагогічні працівники та керівники ЗДО пройшли навчання в частині розуміння можливостей автономії?
3. Чи запроваджено моніторинг якості та внутрішню систему забезпечення якості у ЗДО?
4. Чи враховано результати самооцінювання у планах розвитку ЗДО?
5. Якою є якість освітнього середовища (задоволеність батьків, дітей)?

Виклик № 6. Інклюзивність

- ❑ Громадам необхідно створювати умови для дітей з особливими освітніми потребами, зокрема забезпечувати відповідне середовище, фахівців, обладнання та взаємодію з інклюзивно-ресурсними центрами.

У громади має бути відповідь на чотири запитання:

1. Чи створено інклюзивні групи відповідно до потреб дітей з ООП?
2. Чи забезпечено необхідну кількість фахівців, асистентів, доступність будівель і ресурсні кімнати?
3. Якою є кількість інклюзивних груп?
4. Яким є % ЗДО, доступних для дітей з ООП?

Виклик № 7. Якість дошкільної освіти

- ❑ Перейти від оцінювання того, «чи працює садочок», до оцінювання того, «які умови та результати отримує дитина». Це означає нові підходи до внутрішньої системи забезпечення якості, освітніх програм, середовища та професійної діяльності педагогів.

У громади має бути відповідь на п'ять запитань:

1. На що пріоритетно орієнтується громада: на утримання приміщень закладів освіти чи на якість і доступність дошкільної освіти?
2. Яким є % педагогів і керівників, навчених відповідно до нового Держстандарту та нових методик?
3. Чи оновлено освітню програму ЗДО?
4. Чи орієнтується ЗДО на результат кожної дитини?
5. Чи наявні механізми участі батьків у розвитку ЗДО та оцінюванні якості?

Виклик 8. Фінансова спроможність громад

- ❑ Розширення можливостей і форм дошкільної освіти потребує нових моделей фінансування. Закон прямо передбачає розвиток альтернативних механізмів фінансування та закладів різних форм власності.

У громади має бути відповідь на п'ять запитань:

1. Чи наявна місцева стратегія / дорожня карта розвитку дошкільної освіти?
2. Чи містить вона конкретні цілі, строки, відповідальних та джерела й обсяги фінансування?
3. Які пріоритетні питання слід вирішити зараз, наступного року, через рік та у довгостроковій перспективі?
4. Чи враховано потреби дівчат і хлопців дошкільного віку, зокрема з ООП, з родин ВПО, дітей з інвалідністю, під час розподілу коштів?
5. Які видатки є неефективними і куди слід перерозподілити ресурси?

Модель громади, дружньої до дітей дошкільного віку:

Проведення вебінарів:

Назва	Лінк
«Інституційний аудит і внутрішня система забезпечення якості як передумови надання якісних освітніх послуг дітям дошкільного віку» (спільно з ДСЯОУ)	Інституційний аудит і внутрішня система забезпечення якості освіти в сфері дошкілля
«Зміни в нормативно-правовому забезпеченні організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в закладі дошкільної освіти» (спільно з МОН)	Зміни в нормативно-правовому забезпеченні роботи з дітьми з ООП у закладах дошкільної освіти
«Можливості платформи «Mr.Leader» для системної освітньої підтримки під час дистанційного навчання дітей дошкільного віку»	Можливості платформи «Mr.Leader»

Проведення вебінарів:

Назва	Лінк
«Нова типологія організації освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти»	Нова типологія організації освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти
«Державний стандарт дошкільної освіти крізь призму автономії закладу освіти»	Державний стандарт дошкільної освіти крізь призму автономії закладу освіти

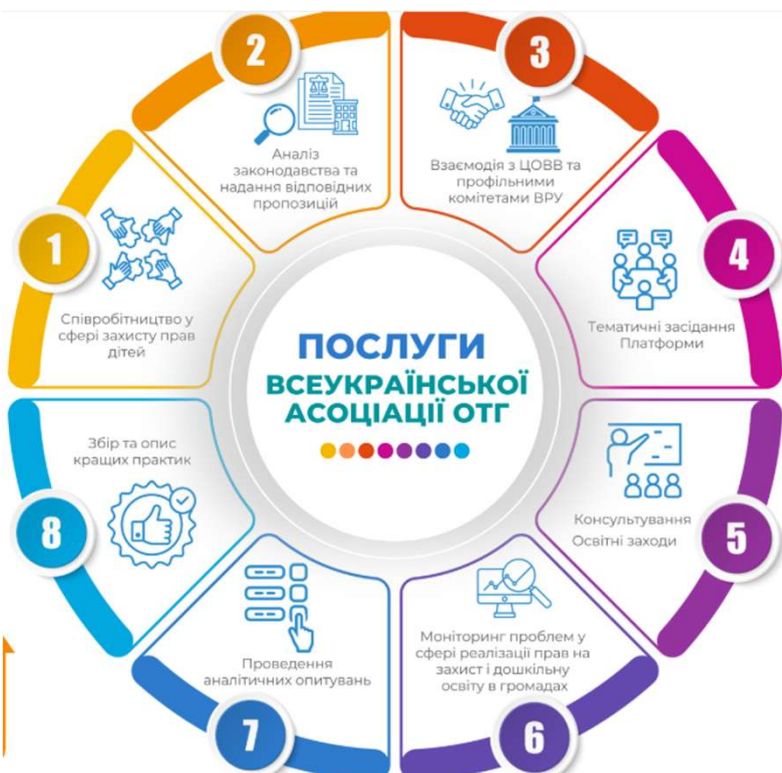

Платформа «Дитинство» (Дитинство | Всеукраїнська Асоціація ОТГ) Фахова мережа (у Whatsapp):

<https://chat.whatsapp.com/K7AWcVKpNbR4ZejQ6FyuK0>

Про платформу

ПЛАТФОРМА Дитинство

[У сфері захисту прав дітей функції органів державної влади й ОМС розмежовано: Президент підписав Закон](#)

4 серпня 2026 року Президент України підписав Закон України 30.08.2022 № 2541-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розмежування функцій органів державної влади та ...

[Класифікатор професій буде доповнено професією «вчитель закладу дошкільної освіти» – МОН надало відповідь на запит української асоціації ОТГ](#)

Всеукраїнська асоціація ОТГ отримала відповідь Міністерства освіти і науки України на свій запит, викладену у листі від 04.08.2026 № 6/585-26 щодо врегулювання питань фахової діяльності ...

В. о. Голови Платформи Римма Бикова
заступник Сумського міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради

Експертка Людмила Мозгова
кандидатка педагогічних наук

[Зміни до правил примусової евакуації дітей із зони бойових дій](#)

Безпекова ситуація в країні вимагає чіткого законодавчого та процедурного врегулювання питання примусової евакуації дітей із зони бойових дій в Україні. На сьогодні сформовано ...